

Օգոստոսի 21-ին լրացավ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Վեհափառ հայրապետի ծննդյան 50-ամյակը: Նույն օրը՝ երեկոյան, ՎեհաՐանի հանդիսությունների սրահում տեղի ունեցավ համոսհավուր երեկո:

«Բաշառողջություն եւ անաղառ ե-
ռանդ՝ հովվապետական վեհ առաքե-
լության իրականացման ողջ ընթաց-
քում»:

«Մաղթում եմ բեղմնավոր գոր-
ծունեություն, որ արժանի շարունա-

«Չեղջ Արթուրյուն, Դուր ողջ հայ ժողովրդի հոգեւոր հայրն եմ: Կովկասի ժողովուրդների միջեւ խաղաղության ամրապնդման գործում Չեւերդուրունը դժպիւ է գերազանհատել: Դուսով եմ, որ Դուր այսուհետեւ էլ կնշտասեմ իմ եւ վրաց ժողովուրդների դարապիւր ջանք ու անկեղծ հոգեւոր կաւերի տախտակնմանը»:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հա-
մար աղոթքով եւ եղբայրական սիրով
ի Քրիստոս Տեր մեր ւրսանց շնորհա-
վորել է նաեւ Մոսկվայի եւ Համայն
Ռուսիոյ լուսհարաւ Ալեքսի II-ը.

«Յիշելով Պողոս Առաքյալի խոսքի համաձայն, «ծեր հավաքի գործը, սիրո վաստակը եւ հոյսի համբերությունը մեր Տեր Յիսուս Քրիստոսի» (Թեաղ. 13) ուրախությամբ հղում ենք մեր եղբայրական համընդունեցեք: Եվ ընդհակառակ ենք Աստուծո, որ մեր երկու Եկեղեցիներին բաժանադարա ժառանգակա մեծ բարեկամությունը որոշեւ ղրծաւ, շնորհակա մ ենք:

2երդ Արժւթւթւթւթւթ, թւլլ զվթ յալ-
or՝ նաեւ Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցւո
համար այլ շրջանիկ օրք, Ձեզ մադ-
թէ Տրդք առաջ ողորմութիւնք, բաշ
աղործութիւնք. ամուր հալկա, հոգւ

թյան խորհրդարանի նախագահ
Զուրաբ Ժվանիան Վեհափառ հայ-
րադեսին «մաղթելով երկար եւ ա-
ռողջ տարիների կյանք հանուն եղ-
բայրական հայ ժողովրդի հոգեւոր
վերածնունդի»:

Լիբանանի խորհրդարանի ան-

Իյա Կլերանովը:
Ընթերցվեց նաեւ ԼՂՀ Մախազահ
Արկադի Ղուկասյանի, ԱԺ Մախազահ
Օլեգ Եսայանի եւ վարչապետ Անու-
շավան Դանիելյանի միացյալ զեռու-
հավորական ուղերձը, որտեղ մասնա-
վորապէս ասվում է.

Վեհափառ հայրաթեփն ուղղ-
ված ընդհանրվորակի ջերմագիյ
խոսքեր, հարգանքի ուղեմներ հոն-
ցին և հուճակվեմեր հանձմեքն
Հայաստանի Հանրապետւմ վար-
չաթե Անդրանիկ Մարգարյանը,
Ասիանադակալեմ դասարանի նախ-
ագահ Գաղիկ Հարությունյանը,
1700-ամյակի տոնակատարթուննե-
րի նախատարասման մոեական
հանձմածողովի փոխնախագահ
խորով Հարությունյանը, Գիտու-
թիւնների ազգային ակադեմիայի
նախագահ Ֆաթեյ Մարգարյանը,
Ասեմողարանի սեփն Սնն Արեւեա-
լյանը, Մայր Աթոնի միաբանթուն
անունից Տ. Արեւս արեթա, Պոպ-
ուլյարան, «Ռուսաստանի հայերի մի-
թրթուն» հասարակական կազմա-
ւերթութայն նախագահ Մրա Արա-
համյանը, Հայ եկեղեցու քեմերի քե-
մական խորխուրթներ և սիսթուա-
հայ համայնմերի ներկայացուցիչնե-
րը: Վեհափառ հայրաթեփն ընդհա-
նրակալեմ և բարեմաթանմերի ջերմ
ուղեմներ էին հոն աշարհի բոլոր
նախկունմերի, հոյր եկեղեցիների,
հայաստանյան և արեթերի մոեա-
կան, բարախական, հասարակական
բազմաթիւ անճանի գործիչների,
կանխու մախարիկանմերի, Հայ
Առաքելական եկեղեցու քեմերի,
կրոնական արթեր կազմակերթու-
թունները, ԱՊՀ արաճմուն գործող
մեակութային օթախմերի, հայաս-
տանյան դորդները, ընսանիմերի,
անասները:

ՀՀ նախագահի Ռոբերտ Քոչարյանն իր շնորհավորական մամուկում Կեհադիար Խարամբեիին մարթում է

կոթյունն է լինելու հայոց մեծագույն հայրամենի կայրենավեր ու սրբազան գործի: Ենթակիրը կը շեր հորեյանի աթոթի թոյլ սկէն համոզուին հայսն, եր 1700-այն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը, Չեր հովականայութեամբ, նորոգ օնցիլ էր հովականցնելու է իր հոգեւոր ճառախոյրը: Իր համոզ կայրենի էր առհարհախոյր մեր ժողովրդը, Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու էր Հայաստանի բարգաւաճման, - ասված է 22 հոկտեմբերի նամակին:

Որ նախագահ վարչին՝ Պոսի-
նի շնորհավորական զինքը քնքերք
Հայաստանի Հանրապետությունում
Հայաստանի Դաճնության ահա-
կարգ եւ լիազոր դեղարդ Անաղոլի
Դրուկովը: Ողործում Շվեդն է, որ
Պոսնաանում Վեհափառ հայր-
դեհին ճանաչում եւ որդեա հայրու-
սական բազմադարյա բարեկեանու-
թյան ջաաագովի, ծարրո, որը Սեա-
ղոսի նդասում է Կովկասում խա-
ղողողան հասանաճը:

«Կյս սահրի Յայասմանուն Բե-
նակալի սարեղանն է Եզլուն քիսթա-
նատի քան ընդունան 1700-ամիսը-
նանոգիսն են. որ Յայ Առաքալկան
Եկեղեցին Զեռ առաջորդութեան
այսուհետեւ նա կնդառի քարոյ-
նակ իրեայն եւս է հայ ազգի հա-
րուս դասնական ավանդութեան
ամսադրմանը»,- մասնակիութեան
ապաւած է Վկադիմի Դուսակի ուղե-
ծուն:

Մասնավորաբար, ջերմագին բարենադրանքի ուղերձ է հղել Վրաստանի Հանրապետության նախագահ Էդուարդ Շխարոնաձեն:

Եւ մարմնի կորով՝ որդեսգի հաջողությամբ հովվեք ասվածաճուր Ձեր հոգը՝ ի բարօրութիւն համայն հայ ժողովրդի»:

Նորին Սրբության 50-ամյակը եղբայրական սիրով շնորհավորել է նաև Համայն Վրաց կաթողիկոս Պաշխարի Իլյա II-ը:

«Ընդունե՛ք իմ անճաջերն եւ սրճափն շնորհավորանքները՝ Ձեր ծննդյան օրվա կաղապկջությամբ: Սրանց մաղթուն են Ձեզ ֆաջ առողջություն, հաջողություններ, երկար եւ բարձր զարիների կյանք»:

Շնորհավորական հեռագիր է
հղել նաեւ Վրաստանի Հանրապետու-

ղամ, դոկտոր եղիկ ճեղքեցի՞նք Նորիկ
Մարտիկյանը մաղթում է «հաջողությո՜ւն,
անսղառ եռանդ եւ ամբողջական հաջողությո՜ւն Սբ. Էջմիածնի
Ճառարկության ասպածահաճո՜ւն առա-
նելու՛յն»:

«Մեր նախաճաճն է, որ վեհիկի հարսնեական գավազանը ծաղկյալ մնա միշտ՝ Չեր ախիտը վսիկունի իբրե միստուն, մայր հայրենիքի վերելի մղաատող եւ հայ ժողովրդի փրհստահասան մայր եկեղեցու ռաբիթյութունը եւ ասվածահան՝ ծաղայութիւնը անդարուն առաջը առաճէ ծաղկալոյ»:

Հայ Առաքելական եկեղեցու Նախիջևանի թեմի անդամները և նույնիսկ ընդհանրապես հեռագրել են սացվել ՌԳ կառավարությունը կհակադեմոստրացիա հավաստումով, որ Ռուսաստանի հայերը միջոց են և մնում են Մայր Աթոռի ներկայումս և ժառանգում են այսուհետև էլ Մայր Աթոռում հեծ մեկեղեցի մայր Հայաստանի բարավան մանը: Հեռագրեր ստորագրել են Ռուսաստանի ակադեմիայի ակադեմիկոս Արշե Աղանդեանը, ակադեմիկոս Օլեգ Մելիք-Սարգսյանը, ակադեմիկոս Միխայիլ Մկրչյանը և այլք:

Գարեգին Բ Վեհափառ հայրա-
սին ընդհավորական գրեք են հո-
մանե ՌԴ Պեհական Դուռնյի փո-
նախագահ Արթուր Զիլինգարովը, ի
կառավարութեան փոխնախագահ

«Մենք լավ հիշում ենք Ձեր հով-
վադեսական այցն Արցախ, Ձեր ոգե-
կոչող խոսքը՝ ուղղված իր ավերված
ոսանքը վերականգնող, իր անկախ
դեսականությունը կերտող ու զորաց-
նող ժողովրդին:

Մենք երախսագիտությամբ եւ խոնարհունով ենք ընկալում Ձեր բարձր վերաբերմունքն Արցախի հավասարազույց ժողովրդի նկատմամբ»:

Հանդիսությունը ներկա էին Գևորգյանի արձանի փակման արարողության ժամանակ, օտարերկրյա դեսպանատնների միջազգային կազմակերպություններին, ինչպես նաև հայաստանցիներին, Մայր Աթոռ Սուրբ Եկեղեցու ղեկավարներին, հոգևորականներին, սպորտականներին, բարերարներին, ֆուտբոլիստներին, կուսակցական հայտնի գործիչներին, գիտնականներին, մշակույթի գործիչներին, Գեորգյանի հոգևոր ճնշման արձանի և Սեպանի Վազգենյան դղրու նույն օրուց պահպանված և ուսանողական կազմով, Մայր Աթոռի լուսանկարչական խումբի և լուսանկարչական խումբի անդամները։

Հանդիսություն ավարտին գալիս զին Բ կարգիդիսն իր շնորհակալությունն ու երախտիքի հայացնքը ներկայներին: Վեհապառա իայրաբեղեր ինքնուրույնով նեցդ, ու իրեն ուղղված ջերմե Բ արտադրյալ շնորհակալանմերը, մեծաբան խոստերը դարաավորեցնում ե ղոցեւելում են ավելի մոկրկալ, ամենայցոր ծառայութան ի քարոզութի համայն հայ ժողովրդի եւ արտա Յալ եկեղեցու:

Մայր Աթոռը շարունակում է ստանալ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ուղղված շնորհավորանքներն ու բերնադրժանները:

ՄԱՍՆՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օգոստոսի 21-ին լրացավ Ամենայն Հայոց հայրապետի ծննդյան 50-րդ տարեդարձը

*Ամեն հայի սրջից բխած,
Լսիլ այս ձայն, ո՛վ Ասված,
Երկար կյանք տուր հայրապետին,
Երկար օրեր հայոց հոր:
Տեղ անասան դասիր Դու միշտ
Քո իսկ հիմնած Մայր Աթոռ:*

Հայրապետական այս մարդկային Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի սեղեկասվական համակարգը միանում է բոլոր այն շնորհավորանքներին, որ հնչել են Վեհափառ հայրապետի ծննդյան տոնի առիթով, և ներկայացնում հասկանալի Վեհափառ հայրապետին ուղղված բարեմատրանքներին և ճանաչական ընկերոջ հուզելից:

Թեև վաղուց անցել են 50-ի սահմանագիծը, ես որդիաբար համարում եմ Հայոց հայրապետի այն, ջերմորեն շնորհակալ եմ նրա 50-ամյակը եմ մարդուն ազգով, հայազգի այնպիսի գործունեություն, որ Սբ. Էջմիածինը, որ եղել է հայության հույսի և հավատի կենտրոնը, Քրիստոսի յոթանասուներեք կարողանա հասցնել ամեն մի հայի, մեր եկրուն հաստատել բարոյականության դիկտատու:

րա, միակ դիկտատու, որի լուրջ փառք է ու երանելի:

Պեն Զեյնունյան

Բայես եմ ունեցել Վեհափառ հայրապետի հետ միասին մեկնելու Եգիպտոս եւ Երուսաղեմ: Ինձ զարմացնում էր, թե ինչպես էր նա կարողանում խոսքեր գտնել ամենատարբեր տարիքի մարդկանց համար: Ես ճեշա ամենաբարձր մակարդակի ընդունելություն եւ յարժենում եմ, որ մենք ունենալ այսպիսի հոգեւոր առաջնորդ: Վեհափառ հայրապետը երեսասար է: Նոր է բոլորում 50-ամյակը, եւ ես համոզված եմ, որ նա կկարողանա շատ մեծ գործեր կատարել:

Ֆադեյ Սարգսյան

Պատմում է Վեհափառ հայրապետի ճանաչական ընկերը՝ Տ. Արսակ ավագին. Սիմոնյանը.

«Մի օր, երբ դիտել դռնում առաջնորդ կամ վանահայր, եւ կարծում եմ, որ դա լինելու է, շեղանցելու եմ հայոց բոլոր վանքերն ու եկեղեցիները: Եվ այդ ժամանակ կունենամ միայն աջակիցներ, եւ չեն լինի խանգարողներ»,- Վեհափառի դեռեւս հոգեւոր ճանաչական սանի խոսքերն են սրան, որ ավել եւս հետազոտող 60-ականներին անդամակն ուխտագնացության ժամանակ, կհավելն Հայդառում»:

Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց հայրապետը ողջույնի խոսք է հղել Համահայկական երկրորդ խաղերի բացման առիթով

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը հայրապետական իր ուղերձն է հղել հուլիսի 18-ին Համահայկական երկրորդ խաղերի բացման առիթով:

«Միջ ամիսն քերականով Ամենայն Հայոց Սրբություն Սրբոց Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնից ողջունում եմ հանդիսավոր բացումը մայր հայրենիքում Համահայկական երկրորդ խաղերի:

Սեզ համար առանձնակի ուրախության առիթ է հայոց մեծ դարձի 1700-ամյակի խորհրդով դասակարգ այս սարուն Միաձայն Մայր Աթոռի շնորհաբաժնի հովանու ներքո, ազատ Մասյաց հայացի առջեւ, հայոց ազատ ու անկախ հայրենիքում օրհնել է հայրապետական Սբ. Պատարագի հղել ազխարի տարբեր անկյուններից ժամանած հայազգի մարդկանցին:

Մերտեղ, բարի է նախաձեռնությունը խաղերի կազմակերպիչներին, որ կոչված է մարզական գեղեցիկ այս ձեռնարկումով ամառադեղու սիրտ, եղբայրության ոգին երիտասարդ հայորդիների սրտերում, համախմբելու մայր հայրենիքի ու եկեղեցուն ծառայություն մատուցելու վեհ գաղափարի շուրջ, նյութատեղի նրանց ազգային գիտակցության առավել գործացմանը ի խնդիր մեր ժողովրդի նվիրական իրենքի ու սեփական իրականացման:

Համահայկական երկրորդ խաղերի բացման առիթով հայրապետական Սբ. Պատարագն է մատուցել միասնական ու միակամ լինել, ամասավորել գեղեցիկ այս ավանդույթը հայրենական մեր կյանքում այն դարձնելով հայրենաբնություն, եղբայր-սիրության եւ հոգեւորական մերկայի հրաշք:

Հղում եմ հայրական Սբ. սրբ, գնահատման ու օրհնությունը Համահայկական խաղերի կազմակերպիչներին ու բոլոր մասնակիցներին հայցելով Տիրոջ համադրող գորակցությունն ու հովանին նրանց:

Բարի երբ Համահայկական երկրորդ խաղերին»,- ավավ է Վեհափառ հայրապետի ուղերձում:

Մայր Աթոռը չի փախելու ջլամարտի անցկացումը Երեւանում

Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածինը միջազգային կենդանադասական եւ հասարակական կազմակերպություններից, Եվրոպայում գործող եկեղեցիների հոգեւոր հայրերից եւ անհատականացից ստանում է ահազանգ-հեռագրեր, որոնցում ընդգծվում է մասնագիտություն, որ երեւանում սեռանքների յոթից ինն անցկացվելու է ջլամարտ՝ նվիրված քրիստոնեությունը Հայաստանում ժողովրդական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին:

Քանի որ Երեւանում մեզ դրված լուրերը կեղծ հոլում ունեն, թե իբր Հայ եկեղեցին ոչ միայն հանդուրժում է, այլեւ համաձայնել է Հայաստանում ջլամարտի անցկացմանը, ուստի Մայր Աթոռի սեղեկասվական համակարգը լիազորված է հայտարարելու, որ Երեւանում ջլամարտի հավանական անցկացումը որեւէ կապ չունի 1700-ամյակի սեռանքներին տնտեսաբանությունների եկեղեցական ծրագրերի հետ:

Ավելին, Հայ Առաքելական եկեղեցին չի ընդունում եւ չի սատարում զվարճանքային այնպիսի միջոցառումները, որոնք իր արյունալի տեսարաններն են մատուցում զանգվածներին՝ հիմնովին խաթարելով հասկալիքն անուղիղ, դասանիների եւ երիտասարդների հոգեւոր կերպարներ, ձեռնադրելով քրիստոնեական բարոյականության եւ քրիստոնեական կենսակերպի չափանիշները:

Վեհափառ հայրապետի ցավակցական ուղերձը Հովհաննէս Բաղդայանի սգակիր ընթանիքին

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, սեղեկասվակով վաստակաւ երգի Հովհաննէս Բաղդայանի մահվան մասին, օգոստոսի 21-ին հետեւյալ ցավակցական ուղերձն է հղել սիրված երգիչ սգակիր ընթանիքին:

«Ցավով եւ փոխստանով լսեցիք մեծանուն երգիչ, մեր եկեղեցու արժանավոր զավակ Հովհաննէս Բաղդայանի մահվան մասին: Հանուն Ամենայն Հայոց կաթողիկոսության, Գերագույն հոգեւոր խորհրդի եւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբանության անդամ կորստի այս դժվարին դրանին ցավակցում եմ հանգուցյալ բոլոր հարազատներին ու մեծավորներին:

Հայ երգարվեստի անկեղծ նվիրյալ եւ երջանակալից Զովհաննէս Բաղդայանը: Նրա բարձրարժեք կատարմանը հայ ժողովրդական եւ աշուղական երգը սատարակցելու շնորհից ծնունդ է հաղարկել հայրողյաց հոգիները: Նրա հայրենաբնույն եւ հոգեթով երգը հնչել է նաեւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ Վեհափառ կաթողիկոսի սակ՝ գերելով բոլորիս եւ ամենուրեք մնալով մեր հիշողության մեջ:

Մեր աղոթքն է, որ բազումդուրսն Ասված երկնային երանվածքն իր բարձունքներում խաղաղության մեջ ընդունի հանգուցյալ Հովհաննէս Բաղդայանի հոգին եւ Սուրբ Հոգու շնորհով սփոփան: Ամեն մի խնայարարություն մարգեի նրա բոլոր հարազատներին:

«Յիսակայն արարող օրհնութեամբ եղիցի»: Ամեն:

Վեհակցությունը եւ աղոթքով

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ»:

Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի սեղեկասվական համակարգ

ԵԱԶԱՏՈՒՐ ԿԵԶԱՆԵՅԻ (1260 - 1330)

*Նման է մայր Քո արտաքին,
Եւ Դու նման արեգակն,
Նման է մայր Քո ամպոց ցոլելու,
Եւ Դու նման ծիածանի՝ գոյրդն Նոյի,
Նման է մայր Քո Եղեմնական*

*դրախտին,
Եւ Դու նման ծառայն կենաց,
Նման է մայր Քո ծովուն Եւրոպին,
Եւ Դու նման լուսափայլ եւ ուրաւ-
նունդ մարգարտի,
Նման է մայր Քո արուղ
գարնանայնոյ,
Եւ Դու նման ծաղկին
համասարակն,
Նման է մայր Քո մեծի թագուհոյ,
Եւ Դու նման որդոյ թագաւորի:*

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԱՆԹԱՄԱՐՅԻ (16-րդ դար)

*Դու եւ յԱղիկայ դրախտին,
Չոր փրկելու աշխատանքս,
Կենաց ծառ ծաղկեալ եւ դու.
Վարսաւոր սրովքն պահապան:*

*Անձուր եւ անձուր եւ դու,
Անձուր եւ անձուր եւ անձուր,
Թշնալու արեգայ յոգի,
Չի բորեն հոյս անանկութեան:*

*Հորք եւ անձուր ծաղկանց,
Ճառագայթ եւ արեգակն,
Ար իս փրկանքն թրեղ,
Նա ծաղկին որպէս թռչուն:*

*Ի սերք փառին անշէջ,
Նշուալին առ քոյր փրկանքս,
Պարեկայ ծառային հոգով
Մոսկայի եւ յոյժ հրաշալուն:*

*Արարած եւ Արարչին,
Նշուալին եւ թեզ պահապան,
Օրհնեալ արարչքն քո,
Սրանցիկ պարկեր փրկանքս:*

*Տեսիլ անանկութեան թրեղ
Եւ ի գեղոյ քո հիացան,
Ի քաղիք հիւրից կազմեալ
Եւ ունիս հոգի բանական:*

*Արեգակն է թեզ նշան
Կամ լուսինն ի հրեղեղալուն,
Մշտնաբնի, գոյրայ եւ շաւն,
Օրարիկ ի իմ արեգակն:*

*Կարմիր եւ կանաչ գունով,
Երկնազարդ որպէս ծիածան,
Դու ցոյ եւ իջեալ յայնպէ,
Չարարես զերկիր հրաշալուն:*

*Դրախտ եւ ծաղկաւոր,
Կայկոյ փրկութեալ բուրախուն,
Կարմիր փայլ կանաչ թրեղով,
Համապիտու եւ մարտի ու շուշուն:*

*Ի յեղք Փիսուն գեղոյն
Բուսանիս հիւրիկ անունս,
Դեպքն ստանալիս ի թեւ
Եւ իմին յոյժ հալածական:*

*Նորաստեղծ եղեգնախուն
Ի լեռնէ գաւ սիւնակն,
Ազգիս եւ անուշախոր
Փարարես թգաւոր մարդկան:*

*Կինանուն ի Թեւոյի
Գրուալի յոյժ հիւսցան,
Ծաղկի գրմարտեալ ջրեղ
Եւ զարնանայն ի արման:*

*Նախաւորագրէն Մովսէս,
Որ էալ յԱրարող հրաւան,
Բերեալ էալ անուշ եղեգն
Եւ ծոռաւոր խորուն:*

*Եղ թափեալ անուն Յիսուս,
Որ էալ գրմարտեալ մարդկան,
Նա թեզ հովանի լինի
Եւ պահէ անքիւս անասան:*

ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐ

Ս. ՆԵՐՍԵՍ և ՄԵԾ (ՆԵՐՍԵՍ և ՊԱՐԹԵԿ)
(352-372)

Ծնվել է մոտ 329 թվին Հուսիկ կարողիկոսի որդի Ազաթս-զինեայի և արքայադուստր Բաբմիլի ընտանիքում։ Փավստոս Բուզանդի հաղորդմամբ՝ նա հայր Ազաթագինեար եւ հորեղբայր Պաղոթ անցել են զինվորականներին կարգը, ամբողջ կյանքում սաստիկ հանդուգն են եղել։ Ասեծուց երկյուղ չեն ունեցել, անառակ են ցփ կյանք են վարել ու արհամարհել, ծաղրել սասկամային կարգերը։ Օրերից մի օր նրանք, հայցնվելով Տարոնի Աբսիբաս ավանի եկեղեցում, մտել են եղիկաղորդաճոցի և զինարարների սրվել բոգների, վարձակների, գուսանների ու կասա-կաբանների հեռ։ Կեռուխումի են խաճանակ երկունք են զոհվել են կայծակի հարվածից, որն Ասեծո դասիժ է համարվել։ Ազաթագինայի որդի Երեսեն սպացել է փայտյուն հուսանկան կարողյուն Կաղաղովկիայի Կեսարիա քաղաքում և հոր ղեխ սկզբում զինվորական է դարձել։ Հայոց Աբակս Բ քաղավորը նրան դարձել է արքունի սենեկապետ։ Փավստոս Բուզանդի հաղորդմամբ՝ նա հաղթանակում, քաճախասան, գրավիչ ղաճմարդ է եղել՝ աշխարհում չհանդիմող զինեղեղոքյաթը, սենչալի, ցանկալի, զարմանալի եւ դասկառնելի է եղել բոլոր մայողոնների համար ու զինվորական վարճու-թյունների մեջ նախանճելի արի-ուքյաթ է աչիլ ընկել։ Պասաիք ճեռու է, որ նա խաթիվ դադողա-նել է Ասեծո դասվիրանները, մարդասեր է եղել, սուրբ է

դարկեց, խելոք, անաչառ, իրավադաս, հեզ, քաղցր, խոնարհ, աղփասատ, ամուսնական կյանքում օրինավոր, Ասծու սիրով կասարյալ, զինվորական աշխնանքի մեջ՝ առաջինի վարժով: Նա օգնել է մեղուրյան մեջ ընկածներին, զրկվածներին հովանավորել ու մասեղանել:

Շահակ կաթողիկոսի մահից հետո Արևակ Բ բազմավոր ժողովի է հրավիրել եպիսկոպոսներին, իշխաններին, գորավարներին ու սահմանադրախոսներին, գնդերի ու դրահանների ղեկավար, որոնք ուղևորվել են կաթողիկոսական արքունիք Բարձրացնել Հուսիկ կաթողիկոսի իր բողանք՝ Ներեստին, որ այդ ժամանակ աբայի սիրելի սենեկակալն է եղել, ներհուս եւ աբասիւսն նրան նմուշամբ ու հավասարիմ գործակալ։ Ըստ Փաւստոս Բուզանդիի՝ նա համեստությամբ հրաժարվել է այդ բարձր ղեկավարի եւ որդեգրի խոստովանակությունից ու ղառնալուց, իրեն զանազան մեղքեր է վերագրել եւ անգամ հայտարարել, որ ինքը չի կարող անօրենքների ու լիցիտիմի հովվի դասակալ ու նրանց մեղքերը վերցնել իր վրա։ Արևակ Բ արհամ, որ իր փառաբանական հաշիվներն է ունեցել եւ խուսով եղել, որ ի դեմս Ներեստի կաթողիկոսական արքունիք վասիլիկոս ու հավասարիմ մարդ կունենա կաթալորել է նրա զգացող մարգերը խուսով, իսկ ծերունի Փաւստոս եղիսկոպոսը նրան ծեր մարգեր է սարկական 352 թվին նու մարդոնեություն չայր չի

խանի եւ յոք այլ մեծամեծ իւ
խանների ուղեկցությամբ, մեծա-
մեծ նվերներով ու ընծամներով,
թագավորական հրովարտակնե-
րով մեկնել է Կաթաղովկիայի

Ս. Ներսես Մեծը դասարագ մասուցելիս

կամ Գամիրի Կեսարիա փա-
ղաք, որտեղ միտոլոգիկ Եփեսոսի-
նը նրան ձեռնադրել է Մեծ
Հայրի կաթողիկոս: Այնուհետև
մեծ դասիվներով վերադարձել է
հայրենիք, որտեղ ընդառաջ գնա-
ցած Արսակ թագավորը նրան

սիրել է խաղաղություն, իսկ ին-
քն իր վարժով ու գործելակերպով
մամանվել է Գրիգոր Լուսավոր-
չին՝ գործելով մեծամեծ հրաբ-
ներ, բուժելով հիվանդներին եւ
ուղիղ ճանապարհի բերելով մո-
լորյալներին: Ընդդիմադիրներին

Շառունակությունը՝ էջ 5

ԿԱԼԻՍՏՈՍ ԵՊՍ. ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՅԻ

Սկիզբը՝ նախորդ համարում

Սուրբ Գրի ընթերցման եկեղեցական եղանակը երկու կերպով է՝ ձիապատյան եւ խալաթապատյան:

Պատկերները համար, քե ինչ է նշանակում Սուրբ Գիրքը մեկնաբանել ծեսի միջոցով, ևնենմ Ավետման տոնի եւ Ավագ շաբաթ օրվա զատիկական ժրգալույցի երեկոյան ժամերգութեան շին Կակարանի ընթերցվածներն:

1) Ծննդոց իւր 10-17. Հակոբի երազը երկրից երկինք բարձրացող սամուռլոփի մասին.

2) եղեկիել ԽԳ 27-44. մարգարեի օրհանոցը Երուսաղեմի քաղաքի փակված ղոմերի մասին, որով միայն Արհաւագնը կարող էր անցնել,

3) Առակաց Թ 1-11. Հին Կսակա-
րանի հմաստության գրականության
մեծապատում իստականներից մեկը, որ

4) Ելից Գ 1-8. Մովսեսն անկեզ
մորեցի ունեւ

5) Առակաց Ը 22-30. Իմաստութեան ճեղն Աստծո հալիսեմական կանխատեսության մեջ նկարագրող մեկ այլ հասկաց.

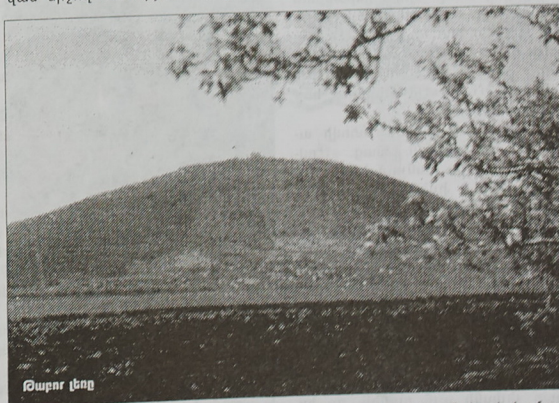
Հին Հայկազունի այս հասված-
ներուն մեկն ունենի ուժեղ դասկե-
րաւար՝ ցույց տալու համար Ասվա-
ծածին դերն Աստուծո՞ր փրկութեան ան-
թափուլը ծրագրուն: Եւ Հակոբի
սանդուղցն է, որի միջոցով Ասվա-
ծածն է հոգնուի եւ մտնուի մեր աշ-

խառըր զգննալով նա մասակարարած մարմինը: Նա եւ Սայր է, եւ միջո Վոյս: Քրիստոս նրանից է ծնւցել, սակայն եւ անխախտ է մնացել, նա կուտարայն դադարաներէ կնկնած են: Նա մասնուցու է մարդկությունը կամ բնակարանը, որը Քրիստոսը իմաստությունը Աստծո, վերցնու է որոյն իր օրէանը (Ս Կորնթ. Ա 24), զուգահեռաբար եւ ինր հաճախու է Աստծ հասնու: Քննել եւ անկեղ մտերին է, ով իր որովայնում դառունակու է Աստվածության անդէ հուրը երեք չնոխարակու: Հապիլանաների սկզբից «Նախքան երկրի գոյութիւնը», նա խաղերկու էր Աստծու իր մայր լինելը:

Ընթերցելով հիմնականաբան
այսպես հասկանալի իրենք բնօրինակի
առանձնահատկ մեծ պնդույն միան
զամից չկարողանամք գնահատել, որ
դրան համապատասխան են Կուլտի
Փոփի մարմնացման մասին: Բայց
ուսումնասիրելով Հին Կասկադյան
կիրառումը եկեղեցի տնայնորդույն
մենք կարող ենք երև ընթերցել վրա
հայտնաբերել մտեր, որոնք առաջին
հայացից հեռու են բացահայտ Լի-
նելուց:

[illegible]

մասնությունը կրճատված է, հետևաբար Աստուծո ժողովուրդը փաղցու է ասվածաճանչյան դաժաճ սնունդով: Ընթերցվածների այս երկար հաջորդականությունը մեր առջև դրվակներով է Քրիստոսի մահվան միջով խորությամբ «անցում»:

Թաքնոր լեռը

ի խորը նեանակությունը: Այս ընթերցվածներից առաջինն արաբագործությունն Պասնությունն է (Ծննդ. Ա 1:13), Քրիստոսի աղուությունը մի նոր արաբագործությունն է (Բ Կորնթ. 5:17, Չայսն. ԻԱ 5), նոր հավիչյանի բազավորունն է, որ լիի զա: Երբոր ընթերցվածը նկարագրուն է իրեական ծեսի գաակական կեեակուր: Քրիստոսի

խաշվելն ու հարուրթյուն առնելը նոր Ձախկն է՝ զգակական Գաղղը որը միայնակ կարող է վերցնել առ-խառիի մեղքը (Ա կորնք. Ե 7, 3ով, Ա 29): Չորրորդ Յովնան մարգա-րեի գիրքն է՝ ամբողջությամբ, ձկան փորում մարգարեի երեք օր

լինելը ախպակերում է գերեզմանում երեւ or լինելուց հետո Քրիստոսի հարուրթան (Աւաթ. ԺԲ 40)։ Վեցերորդ ընթերցվածը վերհիւեցնում է խորայելակցի կարմիր ծովի անցումը (Ելից ԺԳ 20-ԺԵ 19)։ Քրիստոսն առաջնորդում է մեծ Եգիպտոսի (մեղրի) գերութլւյունը կարմիր ծովի (մկրտութլւյան) միջոցով դեղի խոսացած երկիրը (Ե

կեղեցին): Վերջին ընթերցվածը ե-
րեք սուրբ մանուկների հնոցի բո-
ցույց լինելու դաստիարակումն է
(Դան, Գ) մեկ անգամ եւս «սիր»
կամ նախակերպումը լինելով գե-
ղեցմանն ընդհանուր հարուստ:

Ինչդեռ՝ ս կարող ենք մեր հա-
մայնեմուն Սուրբ Գրքի սերտողու-
թյան օրջանակներուն զարգացնել
Ասվածաճնչի ծիսական եւ եկե-
ղեցական ընթերցման այս եղա-
մակը: Մեկին կարող է առաջադ-
րանք Իրկն ընթարգելու տնկակ
սարգարան կամ մի սրտի օրկս

հասուն օգագործողը հասկանալի էր ապա խուճրդ կարող է միայն մարտը իննարկել լուսաճառը, քի ինչո՞ւ է այստեղ քննարկել հանրալ ալ անդամներին կարող է համը մարտակը ճայիսն աշխատանքն կատարել հայրենիքը բողոքի ակիւն հենկելով Ս. Չոլիհան Ոսկեբերան սուրբգրային ճառերի վրա: Ակը մակակն օրջանուն մենք միզուկը հիարսափակնք, ամի ու հայրենի մճածելու եւ խոսուել եղանակն օտա համախ ցնցող կերպով աւըքը է այսրով մեր սեփականիք: Սակայն հայրաբանական գրակա Նուրյան մեղ ոսկի կա, եթ միայն մենք համառուրյուն ու երեսակա յուրյուն ունենք այն հայցանաբեր լու համար:

Շարունակելի

Անգլերենից թարգմանեց
Բազրաս աթղ. ԳՍԼՍՍՆՅԱՆԸ

ԱՐԻՏ ՕԿՈՒՆԸ-ՄԻՍՏԻԿԱԿԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԿԼԱՄ ՀԵԹԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՈՐ ԴԻՄԱԿԻ ՏԱԿ

«Աշխարհիս բոլոր մարդասպաններն ու բոլոր չարագործները ձեռք ձեռքի քրիսով ահաբեկում են աշխարհը, այնքան ընդլայնված հոգիներ սպանել, քան Շոփեհաուսերն էր, Նիցշեն էր...»

Ռուբեն Սեալ («Այլաբերու»)

Վերջերս ծանուցում հաճախ են հանդիպում հոգեվաճառ, որոնց, մեծարկան մյուսն է որոշ ժամանակակից կրոնական ուղղությունների լուսաբանումը, ներկայացումը, գնահատականը՝ աղանդ թե գիտափորձ լինել-չլինելը եւ այլ հարցեր: Մեռուց, լինում են զանազան կարծիքներ եւ տեսակետներ, իսկ հաճախ միտումնավոր զոհողին զոհի դերում ներկայացնելով՝ նկարագրում են այն «փոփո» ծանաղարհը, որով վիճակված է գնալ այս կամ այն «առաջդեմ» նորությունը եւ այլն: Ստորեւ կներկայացնեմ Նիցշեի արձանագիր հետեւորդ Ռուդոլֆ Շայնեի «Նոր սիեգերական հայտնությունը» անթրոպոսոփիան, որի վրա խառնվածքային կոչված վաղորդական մանկավարժությունը հիմնավոր եղել է գեղեցիկ կրթական համակարգում՝ ընդհիվ զանազան բարձրաստիճան իշխանավորների հոգեմեթոդական եւ զանազան կազմակերպությունների աղողով աշխատանքի եւ... եվրոպայի համադասարանական եզրակացության:

ՄԻ ԶԱՆԻ ԽՈՍԸ...

Ժամանակակից աղանդավորական շարժումների բնորոշ է «հետեւեկցումը» դիմակով ներկայանալը, երբ իրական դեմքը խողարվում է «գիտակցությունը»։ Անթրոպոսոփիան, որի հիմնադիրն է Ռուդոլֆ

Շայնեի «Թեոսոփիա» միության գերմանական ճյուղի նախագահը, մադան Բավարիայի թեոսոփիական ուսմունքի մի տարածական է, եւ ինչպես այն ներկայացվել որդես փիլիսոփայական շարժում, մարդաբանական գիտություն, միեւնուհանգիստ, ինչպես թեոսոփիական շարժման արժանի իրավահաջորդը։ Անթրոպոսոփիական այդ շարժումը, որը բավականին հեռուքային ընկալվում էր ժամանակի մակարդակների կողմից՝ որդես մակարդակում եւ գոյություն էր ձեռք բերում եւ կրոնոսոփիական հետաքրքրություն էր գործադրում էր ձեռք բերում ոչ թե բանականության, գաղափարների միջոցով, այլ իր մեջ թաքնված, գաղափարի ուժերի զարգացման ընդհիվ՝ համադասարանական դաստիարակչական, կրթական համակարգերի յուրացմամբ։ Շայնեին էլ իրեն թե բացահայտել է այդ մեթոդաբանությունը։ Յենց այդ գաղափարների վրա է հիմնված վաղորդական մանկավարժությունը, որն ահա արդեն 5-6 տարի գիտափորձի փուլի շակ մեծ է գործել Հայաստանի համադասարանական դպրոց լայնորեն ու բազմա

մակողմանիորեն դաստիարակչական գնալով կառավարության գրեթե բոլոր օղակներում։ Կրոնագիտության մեջ հենց այս է օղակիցը, որը ծագում է լատիներեն «օկուլտիս» (գաղտնի, քրեական) բառից։

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄԸ ՕԿՈՒՆԻՃԱՄԸ ՀԱՆԵԴ

Ուղղափառ գրեթե բոլոր Եկեղեցիների դիրքումը անթրոպոսոփիայի եւ վաղորդական մանկավարժության հանդեպ խիստ բացասական է։ Կաթոլիկ Եկեղեցին դեռեւս 1919 թվականին (այդ թվականին էր բացվել առաջին վաղորդական դպրոցը) ճգնվել է այդ շարժումը՝ որակելով այն որդես «հետեւեկցական», եւ բանադրումը ուժի մեջ է մղել այսօր (այդ մասին կարելի է գտնել աղանդավորությանը նվիրված ցանկացած գրքում), իսկ Ռուս Եկեղեցին իր վերջերս հրատարակած դաստիարակական տեղեկագրի մեջ, որը հաստատվել է 2000 թ. երկսկողմանական ժողովում, նշում է. «Մարդու հոգեկանի վրա ազդող օկուլտ մեթոդները (որոնց բնիկ է զանազանում նաեւ անթրոպոսոփիան - Ղ. ԻՖՆ), որոնք հաճախ ֆուրկանքի են գիտական հոգեբանության հակադրության ընդունելի չեն Ուղղափառության համար»։ (Մոսկվայի դաստիարակչական արհամիա հարաբերությունների բաժին, «Տեղեկագիր», օգոստոս, 2000 թ., էջ 71), իսկ նույն տեղեկագրի կրթությանը նվիրված բաժնի կարդում ենք. «Ուղղափառ հավաստացվածները ցավով են ընդունում այն փաստը, որ հաճախ առանց բնորոշության ենթարկվելու փորձեր են արվում դաստիարակչական ուսումնական ծրագրեր, սանդղատներ եւ սկզբում

բուններ այնպիսի կազմակերպություններ, որոնք հայտնի են փրսոնություն հանդեպ իրենց բացասական դիրքումը։ Չի կարելի անհետել օկուլտ, մեթոսոփիական, աղանդաբանական եւ դանդաղների աշխարհիկ դպրոցներ մոտիվ գործելու հետեւանով առաջացող վաճառք, որոնց մեթոդների ընդհանրական աշխարհիկ կոնսիկենթարկված թե դպրոցի եւ դեռության եւ թե ընթանիի համար» (նույն տեղում, էջ 94)։

ՕԿՈՒՆԻՃԱՄԸ ՄԱՍԻՆ

Ժամանակակից օկուլտիզմը ծնվելով է XIX դ. կեսերին եւ կրկնում է առաջնական ժամանակների գոնոսթիզմի, հրեական Կաբալային եւ ընդօրինակել է հինդուիզմի հիմնական սկզբունքները։ Միստիցիզմը այն ծանաղարհն է, երբ մարդը, ընկալվելով իր սեփական հոգեկանի մեջ, ձգտում է ճանաչել իր եսը եւ հաղորդ լինել մի աշխարհի, որը չի ենթարկվում բանականության եւ առողջ տեսնաբանության։ Այդ գերզգայուն աշխարհները ճանաչելու ընթացքում է որոշում են այս կամ այն ուղղությունները։ Յայնքին է, որ մարդն Բավարիայից իր «հայտնությունները» այդ աշխարհները ստանում էր տեսնել մեջ գտնված վիճակում, եւ անգամ նա նշում է այն ռզու առնուկ, որ իրեն հաղորդում էր այդ էզոթերիկ ծածուկությունները։ Նույնը է Շայնեի մեթոդաբանությունը է, ուր համաձայն Եսայնեական մարդաբանության՝ անհատը կարողանում է «դուրս գալ» իր ֆիզիկական մարմնից եւ անցնել այլ զգայական աշխարհներ՝ առաջալ, եթեային, մենթալ եւ այլն։

Հարունակելի

Հեղինակ՝ Բ. ՄԱՅԻՆԻԱՆ
Մայր Աթոռ Ս. Եղիաթանի ԲԴԿ

ՄԻՈՒՆԻՍՏՐԱՆԻՍՏԻԿ (1866-1938)

Ասում են, թե վանականները պետք է ծառայեն աշխարհին արժանի լինելով համար ժողովրդի տված հացին, սակայն պետք է հավանաբար ծառայությանը տրույն, եւ թե ինչով պիտի վանականն օգնի աշխարհին։

Վանական ամբողջ աշխարհի աղոթարարն է. նա արտապում է ամբողջ աշխարհի համար, եւ սա է նրա գլխավոր գործը։ Աղոթյոք ո՞վ է հարկադրում նրան ամբողջ աշխարհի համար արտապել։ Անշուշտ Աստուծո Որդին Տեր Հիսուս Քրիստոսը։ Նա վանականին տալիս է Սուրբ Հոգու սերը, եւ այդ սիրտը վանականը միշտ արտաբերում է ժողովրդի համար, որովհետեւ բոլորը չէ, որ փրկվում են։ Ինքը Տերը, այն աստիճան տրամադ էր ժողովրդի համար, որ Իրեն մատենց խաչի մակալանը։ Նաեւ Աստվածամայրը նույն տրամադրումն ուներ իր սրտում։ Եվ ինքը իր սիրելիյալ Որդու մասին բոլորին փրկություն էր ցանկանում։

Տերն այդ նույն Ս. Հոգին տվեց առաքյալներին, մեր ս. հայրերին եւ Եկեղեցու հոգեվաններին։ Դա է մեր ծառայությունը աշխարհում։ Եվ դրա համար ոչ Եկեղեցու հոգեվաններ, ոչ էլ վանականներն աշխարհիկ գործերով չպիտի զբաղվեն, այլ մանավանդ Տիրամորը, որը տաճարում սրբություն սրբություն, որ ու գիշեր Տիրոջ օրհներգ էր սերտում ու աղոթում վան ժողովրդի։

Իր ձեռքերի աշխատանքով աշխարհիկ կյանքին ծառայելով վանականի գործը չէ։ Այդ գործն

աշխարհականներինն է։ Աշխարհիկ մարդը քիչ է աղոթում, իսկ վանականը՝ մշտապես։

Վանականների շնորհիվ երկրի վրա երբեք աղոթք չի դադարում, եւ դա է օգտուն աշխարհի, քանզի աշխարհի աղոթքով է արժեւորվում։ Իսկ երբ աղոթքը նվազի, այն ժամանակ աշխարհը կկործանվի։ Եվ ի՞նչ կարող է վանականը ձեռքերով անել։ Օրվա ընթացքում կվատանալի մի որեւէ գումար, մի՞թե Աստուծո համար է դա։ Մեկ ուրիշ միայն այդ ժամանակ Աստուծո համեմի իրաքներ կարող է գործել։ Մեծը այդ տեսնում ենք Գրվածքներում։

Մովսես Մարգարեն մտովի աղոթում էր։ Եւ Տերն ասաց. «Մովսես, ինչո՞ւ եւ կանչում եմ»։ Եվ ազատում է իսրայելացիներին կործանումից (Ելք 14:15)։ Մեծն Աստուծո աշխարհիկ օգնում էր աղոթով եւ ոչ ամենեւին՝ ձեռքերով։ Ս. Սերգիոս պատրիարքն ու աղոթքով օգնեց ռուս ժողովրդին բոթաբեկում քաղաքական լուծը։ Ս. Սերգիոսն մտովի աղոթեց, եւ Ս. Հոգին իջավ Մոսկովիայի վրա։ Այս է վանականների գործը։

Իսկ եթե վանականն անհոգաբար չիստիք այն բանին, որ իր հոգին միշտ Տիրոջ հայի, ապա բոլոր նա պանդուխտներին ծառայելու միջոցով օգնել էր իր համեմի է Տիրոջը։ Բայց ինչպե՞ք, որ դա վանականությունից հեռու է։

Վանականը պետք է պաշարի կրթերի դեմ եւ Աստուծո օգնությանը հաղթի դրանց։ Վանականը

Վանականների մասին

երբեմն երանություն է վայելում Աստուծո եւ ապրում է Աստուծո մոտ՝ դրախտում, երբեմն լաց լինում աղոթող աշխարհի համար, ուրովհետեւ ուզում է, որ բոլոր մարդիկ փրկվեն։

Այսպես Ս. Հոգին վանականն սովորեցրել է սիրել Աստուծո

Փ. Թերեմեյան
«Աղաչախոսություն», 1907 թ.

եւ աշխարհը։

Կարող եք ասել, թե այդպիսի վանականներն այժմ չկան, որոնք աղոթում են ամբողջ աշխարհի համար, իսկ եւ ձեզ կասեն, որ երբ աղոթքներ չլինեն, տեղի կունենան մեծ աղետներ, դրանք արդեն իսկ կան, եւ աշխարհը կկործանվի։

Աշխարհը կանգուն է մնում արեւի աղոթքներով, եւ վանականը

կոչված է ամբողջ աշխարհի համար աղոթելու։ Սա է նրա ծառայությունը, այդ պատճառով չծանաղանքները նրան աշխարհիկ հոգեւորականները պետք է ապրի հարաւոր։ Ժողովրդական մեջ, իսկ եթե գրավված է աշխարհիկ հոգեւորով, հարկադրվում է ավելի շատ ուտել, եւ դա է ամբողջ վնասը, որովհետեւ երբ շատ ուտի, չի կարողանա աղոթել ինչպես պետք է։ Վայելչությունը սիրում է չոր մարմնում բնակվել։

Աշխարհը կարծում է, թե վանականներն անօգուտ են։ Բայց ի՞նչու են այդպես կարծում։ Նրանք չգիտեն, որ վանականն ամբողջ աշխարհի աղոթարարն է։ Նրանք չեն տեսնում նրա աղոթքները եւ չգիտեն, թե ինչպիսի քարեհամայնքային է Տերն ընդունում նրանց։ Վանականներն ուժեղ պայքար են մղում կրթերի դեմ եւ այդ պայքարի համար մեծ կլինեն Աստուծո մոտ։

Անձամբ եւ արժանի չեն վանական անվանվելու։ Քառասուն տարուց ի վեր աղոթելի վանքում եւ հետո նոր ինձ սկսական վանական եղբայր համայնքի, սակայն եւ գիտեն վանականների, որոնք մոտ են Աստուծոն ու Աստվածամորը։ Տերն այնքան մոտ է մեզ, որ մենք չգնում ենք։ Օղբ, մեր մարմնի մեջ մերթափանցելով, մինչեւ մեր սիրտն է հասնում, իսկ Տերը հենց մարդու սրտում է բնակվում։ «Պիտի բնակվեն նրանց մեջ ու պիտի ընթանան նրանց միջով» եւ նրանք Աստվածը պիտի լինեն, եւ նրանք պիտի լինեն իմ ժողովուրդ։

դր։ Դրա համար դուրս եկեք նրանց միջից եւ հեռու մնացե՛ք։ ասում է Տերը, եւ մի դիպեք պիտի բաներին, եւ ես պիտի ընդունեմ ձեզ, եւ ես պիտի լինեմ ձեզ համար հայր, եւ դուք պիտի լինեք ինձ համար որդիներ եւ դուստր»։ ասում է ամենակալ Տերը» (Բ. Կորնթ. 6:16-18)։

Մեր ուրախությունն այն է, որ Աստված մեզ հետ է եւ մեր մեջ է։ Աղոթող բոլորն այդ գիտեն։ Յավոք, ոչ բոլորը, այլ միայն նրանք, որոնք խոնարհ են Աստուծո առջեւ, որովհետեւ Աստուծո ընդունելի չեն հայտնաբերում, եւ Նա քնակվում է միայն խոնարհ սրտում։ Տերն ուրախանում է, երբ մենք հիշում ենք Նրա գաթարտությունը եւ խոնարհվում Նրա առջեւ։

Ինչպես Դուկասի ու Կոնոպսի սրտերն էին այրվում, երբ իրենց հետ էր Տերն ընթանում, այնպես էլ այժմ վանականներին շատ մեծ կլինեն Աստուծո անտերի սրտերը Տիրոջ սիրելուց եւ պայքարում, եւ իրենց հոգիները սիրտն ու հոգու միջոցով միացան մեկ միակ Աստուծո։ Սակայն վանականը հոգին կանգնում կամ ընդհանրապես նրան, ինչ աշխարհային է, չի կարող սիրել Աստուծոն քստ կարելուց, որովհետեւ նրա միտքը երկու կողմի է բաժանվում եւ Աստուծոն, եւ իրերին։ Բայց Տերն ասել է, որ չեք կարող երկու Տիրոջ ծառայել։ Աշխարհական միտքը գրավված է աշխարհով, եւ դրա համար նա չի կարող այնպես սիրել Աստուծո, ինչպես սիրում են Նրան վանականները։

Հարունակելի էր 6

ՇԱՌՐՔԻՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՄԱԿԵՐԸ

«Մի՞րո մոլորակը» ջերմորեն շնորհակալում է բոլոր աշակերտներին ու ուսուցիչներին՝ նոր ուսումնական տարվա առթիվ: Տեղը հիստորիայի և Գիշարի տարիքի աշակերտներին է, որ պիտի ճանաչեն մեր բնությունը: Չէ՞ որ գրված է. «Խմաստություն սկիզբը Տիրոջ երկրիցն է, որ բարի հանձար է բոլոր նրանց համար, ովքեր առաջնորդվում են նրանով, իսկ գործություն սկիզբը բարի առաջնորդվում են նրանով» (Մատթ. 1/7):

Խմաստությունն ու խրատը
Տիրոջ իմաստությունն ու ողորմածությունը բոլորի:

«Հիսուսը եւ առաքելները»
Հայկուհի Ասատրյան (14 Տ.)

ՀԱՊԱՏԻ ԽԱՍՈՐ ԻՆՉ ԿՈՒՉԵՆԱՅԻ

Ես իմ կյանքում եւս բաներ եմ ուզում իրականություն դարձնել: Կուզեմայի, որ ամբողջ աշխարհում խաղաղություն սիրեմ, մարդիկ միմյանց նկատմամբ լինեն բարի, չվիրավորեն իրար: Եթե ես կարողանայի այդ անել...

Կուզեմայի լինել իսկական հավատացյալ, բայց կարծես չի ստացվում. ես խնդրում եմ Աստծուն, որ Նա ինձ օգնի:

Ես կուզեմայի ծնվել եւս մեկ անգամ, որդեսգի ուղղել իմ բոլոր-բոլոր սխալները: Կուզեմայի լինել այնպիսի, ինչպիսին մեր սրբերն են եղել. խոսել եմ Աստծու հետ, լսել Նրա ձայնը: Բայց դա անկարելի է մեղավորիս համար: Եթե ես հարուստ լինեմ, իմ կարողությունը

ամբողջությամբ կնվիրեմ աղիքներին, կկառուցեմ կիրակցոց վարժարաններ, եկեղեցի, դպրոցներ եւ մանուկների համար շատ-շատ մեծ կղեր: Ես գիտեմ, թե մանուկներն ինչդեպ են ուրվախանում, երբ թեկուզ մի փոքր մեծ եմ ստանում:

Կուզեմայի, որ Աստված ոչնչացնեմ չար երկրի վրայից...

Շատ կուզեմայի ծնողներս օգնել, Տալ նրանց իրենց կորցրած առողջությունը:

Եթե միայն կարողանայի իրականացնել այս բոլորը...

Հախանե Հակոբյան (14 Տ.)
Բ. Վարդապետյան

«Մթոց Հոփսիսիանց» կիրակցոց վարժարան

«Դիմանկար»
Հայր Տեղապետ (7 Տ.)

Դեպք, որի մասին պիտի պատմեմ, պատահեց միջին դասարաններից մեկում:

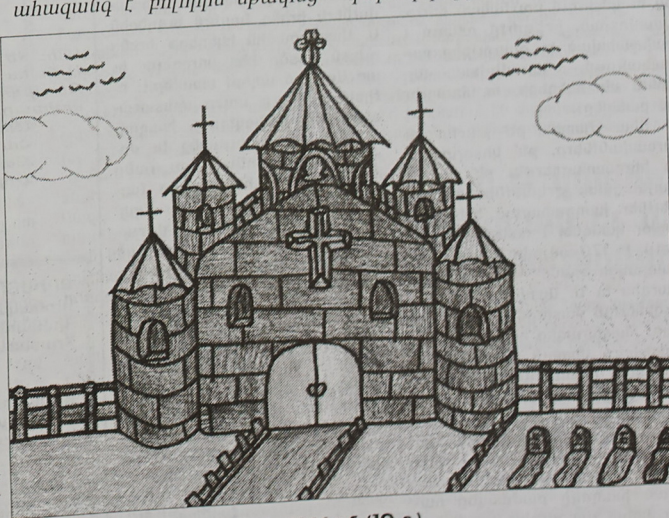
Չանգից հետո սովորականի պես մտա դասարան: Դեռ չէինք հասցրել միասնաբար աղոթել, նկատեցի, որ անտվոր, տխուր ու մռայլ մթնոլորտ է տիրում դասարանում. երեխաները երկյուղած ինձ էին նայում: Գրեթե բոլորը միաձայն ասացին, որ վախենում են: Անշուշտ, տեղեկացա կատարվածի մասին: Պարզվեց, որ տղաներից մեկը ափսեի միջոցով հանգուցյալների հոգիներն է կանչել, որոնց օգնությամբ իբր ստացել է իրեն հետաքրքրող հարցերի պատասխանները: Չեմ ուզում մանրամասնել ընթերցողի համբերությունը չարաշահելու համար: Մտի խոր ցավ զգացի: Կարծում եմ՝ դուք եւս պատկերացրիք երեխաների սրտնային վիճակը: Իհարկե, ամեն ինչ հարթվեց, տղան գիտակցեց իր մեղքը, խոստացավ, որ դա այլեւս չի կրկնվի: Նա գղջաց կատարելապես, խոստովանեց նաեւ քահանային:

Փափք Աստծո, հուրախություն բոլորիս, այս անգամ բարեհաջող վերջաբան ունեցանք: Սակայն նման դեպքերը քիչ չեն եւ հաճախ ավարտվում են ողբերգությամբ... Իսկ այդ ամենը միմիայն Սուրբ

Գրքին անհաղորդ լինելու հետեւանք է: Եթե մեր մարմինները կարիք ունեն նյութական սնունդի, ապա մեր հոգիները նույնպես սնվելու կարիք ունեն, իսկ այդ սնունդը Աստծու խոսքն է. «Միայն հացով չէ, որ կապրի մարդ, այլ Աստծու ամեն խոսքով» (Դուկաս 4/4):

Ծաղկանու Բաղդասարյան
Երեանի թիվ 77 դպրոցի
ուսուցչուհի

«Մի՞րո մոլորակը». Տիրոջ Ծաղկանու շին այս նամակը լուրջ ահազանգ է՝ բոլորիս սրտին:

Միշել Ալեքյան (10 Տ.)
Բ. Վանաձոր

ՏԵՐԸ ՄԵՐ ՄԻՆԿ

Արքանգիլ, բացիր Հոգուդ դռները, Հոգի, թող լցվի Մարզի սերը:

Թող լցվի սերը Հոգուդ մեջ ունայն, Լցվի զարուրը Հավիտենության:

Բաց արա հոգուդ դռները դեռ փակ, Ներողամիտ է Տերը մեր միակ:

ՕՐԵՐՆ ԱՄԵՆ

Հայացիդ Տալ եմ օրերս ամեն, Լացող, ժողացող Մոմերս ամեն:

Իմ խղճի դարգած Չեղերը ամեն, Հոգուս վերերը, Մեղերը ամեն:

Իմ նոր հայերի Կածաններն ամեն, Ծիածանները, Մացառներն ամեն:

Հայացիդ Տալ եմ Օրերս ամեն, Դո՛ւ վառիր, Տե՛ր իմ, Մոմերս ամեն:

Վարսիկ Վարդուհի

Էջի դասավանդում է ԵՆԱԶԱՆԵ

